



IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE
na dan 31.12.2013. godine

Broj: 03-15/14

Sarajevo, april 2014. godine

SADRŽAJ

I.	MENADŽMENTU FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE.....	1
	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE.....	1
II.	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obim revizije.....	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja.....	3
4.	Sistem internih kontrola i interna revizija.....	4
5.	Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva.....	5
5.1	Implementacija „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“.....	5
5.2	Aktivnosti vezane za programe iz djelokruga rada Ministarstva („Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, „Market monitor“).....	7
6.	Izvršenje budžeta	8
6.1	Rashodi, izdaci i finansiranja	9
6.1.1	<i>Izdaci za bruto plaće i naknade</i>	9
6.1.2	<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	9
6.1.2.1	Izdaci za putne troškove.....	9
6.1.2.2	Izdaci po osnovu ugovora o djelu	10
7.	Imovina, obaveze i izvori sredstava	10
7.1.	Vanbilansna evidencija, podnesene tužbe i izvršna sudska rješenja	10
8.	Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH.....	11
9.	Komentar	12
III.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	13
IV.	PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	1

I. MENADŽMENTU FEDERALNOG MINISTARSTVA TRGOVINE NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva trgovine** za 2013. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2013. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan) i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Federalnog ministarstva trgovine odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog ministarstva trgovine odgovorno je i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Nisu poduzete aktivnosti tokom 2013.godine, na realizaciji Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH i u okviru iste kao jedan od strateških ciljeva izrada „Strategije razvoja i jačanja izvozne konkurentnosti granske industrije-CEFTA“ (čime bi se opravdala izvršena ulaganja u prethodnom periodu u iznosu od 417.096 KM). Zbog navedenog sredstva planirana budžetom za strategiju CEFTA (u 2012.godini 159.438 KM i u***

2013.godini 160.000 KM) nisu realizovana, već su preraspodjeljena za druge namjene i na druga Ministarstva. (tačka 5.2 i 6. Izvještaja),

- 2. Ne može se potvrditi da su rashodi i izdaci za obavljanje aktivnosti iz djelokruga rada temeljem Programa rada Ministarstva („Market monitor“), planirani u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH a zahtjevi za odobravanje budžetskih sredstva nisu utemeljeni na kvalitetnim analizama koje bi na transparentan način pokazale očekivane efekte i koristi kao i troškove vezane uz implementaciju istih. Zbog navedenoga sredstva planirana budžetom za 2013.godinu (450.000 KM za „Market monitor“) nisu realizovana (tačka 5.2. i 6 Izvještaja),*
- 3. Zbog neimplementiranja u cijelosti Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH i nemjerljivosti efekata primjene uprkos potpisanom Protokolu o korištenju podataka iz Informacionog sistema nadzora i kontrole prometa naftnih derivata sa Upravom za indirektno oporezivanje BiH, Federalnom upravom za inspekcijske poslove i Federalnom poreznom upravom, ne može se potvrditi opravdanost uloženi sredstava (564.444 KM za opremu),kao ni troškova redovitog održavanja iste u iznosu od 199.973 KM od čega u 2013.godini 76.968 KM (tačka 5.1. Izvještaja),*
- 4. Tenderska dokumentacija za odabir dobavljača usluga servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova za službene automobile (procjenjena vrijednost nabavke 20.200 KM) i dobavljača usluga servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata (5.200 KM),nije pripremljena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, pa zbog izjavljenih prigovora ponuđača i uvaženih žalbi od strane Ureda za razmatranje žalbi, postupci nabavke nisu završeni i dobavljači za navedene usluge nisu izabrani pravovremeno u toku 2013.godine u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH (tačka 8. Izvještaja).*

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Federalnog ministarstva trgovine**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja .

Finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva trgovine u toku 2013. godine osim za naprijed navedene napomene u tačkama 1,2 ,3 i 4 bile su u svim značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Sarajevo, 07.03.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalno ministarstvo trgovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), osnovano je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 13/03, 38/05, 2/06, 08 /06 i 61/06). Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: trgovinu, funkcionisanje jedinstvenog tržišta, utjecaj privrednog sistema i privredne politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom. Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i njegovim izmjenama i dopunama, na koje je Vlada FBiH dala saglasnost.

Sredstva za rad Ministarstva osiguravaju se u Budžetu FBiH. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, sistematizovana su 42 izvršioaca, dok je budžet odobren za 35 uposlenika. Na dan 31.12.2013. godine u Ministarstvu je bilo 31 uposleni.

Sjedište Ministarstva je u Mostaru, u ulici Ante Starčevića bb.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2013. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2013. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2013. godine do marta 2014. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2013. godinu a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnoj reviziji, konstatovali smo da:

Ministarstvo **nije postupilo** po datim preporukama koje se odnose na:

- vršenje analize koristi Federacije BiH koja će proisteći po osnovu primjene „Pravilnika o načinu evidentiranja i prometu naftnih derivata i ostalih proizvoda i usluga na benzinskim pumpama putem ugrađene opreme u FBiH“ u odnosu na do sada uložena sredstva, kao i analize opravdanosti ulaganja i troškova održavanje Centralnog računarskog sistema koja se planiraju u narednom periodu te sačinjavanje informacije prema Vladi FBiH;
- planiranje rashoda i izdataka za obavljanje aktivnosti iz djelokruga rada ministarstva koje će biti realizovane u godini za koju se odobravaju sredstva u realnom iznosu u skladu sa instrukcijama i na temelju analiza očekivane koristi i očekivanih troškova;
- Osiguravanje vođenja dnevne evidencije prisutnosti na poslu za savjetnike i vozača ministra kako bi se obezbjedila kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima;
- Ugovaranje poslova samo u slučajevima kada navedeni poslovi i zadaci nisu definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Ministarstvo **je postupilo po preporukama**, datim nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu u dijelu:

- pokretanja aktivnosti kako bi se otklonili nedostaci i problemi u funkcionisanju CIF-a za prikupljanje podataka na benzinskim pumpama,
- usvojeni su kriteriji za dodjelu sredstava tekućih transfera udruženjima potrošača,
- izvršen je nadzor i sačinjeno izvješće za dodijeljena sredstva u iznosu od 20.000 KM udruzi „Dole“ iz Ljubuškog;
- kod ugovaranja usluga tehničkog održavanja službenih automobila u tenderskoj dokumentaciji pored usluga obuhvatiti i nabavku rezervnih dijelova.

Ministarstvo je **djelimično postupilo** po datim preporukama koje se odnose na:

- pokretanje aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategija ekonomskog razvoja u FBiH“,
- poduzimanja aktivnosti u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima kako bi se u potpunosti implementirao „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“, donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini. Vođenje korespodencije sa potpisnicima protokola kako bi zajedničkim snagama i aktivnostima otklanjali uočene probleme u funkcionisanju Centralnog informacionog sistema za prikupljanje podataka sa benzinskih pumpi u FBiH;
- osiguravanje potpune funkcionalnosti sačinjene softverske aplikacije informacionog sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u dijelu uvezivanja svih benzinskih pumpi u sistem kao i osiguranja potpunih i tačnih podataka u izvještajima koje su iste dužne dostavljati;
- poduzimanje aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbi o računovodstvu u FBiH izvršilo knjiženje obaveza po pravomoćnim sudskim presudama – izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora u cilju istinitog i tačnog prikaza obaveza i realnog planiranja njihovog izvršenja;
- sačinjavanje izmjena i dopuna postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definisanja svih kontrolnih aktivnosti, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura.
- kod provođenja postupaka nabavki dosljedno primjenjivati u cijelosti odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH.

4. Sistem internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, kao i ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole, koji je odgovornost menadžmenta. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva kao i njegovim izmjenama i dopunama uređen je način rada i rukovođenja, dat je i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka za sistematizovana 42 izvršioca. Na dan 31.12.2013. godine u Ministarstvu je bio uposlen 31 izvršilac od kojih su 3 savjetnika ministra. Tokom 2013.godine, Vlada FBiH dala je saglasnost na iskazanu potrebu Ministarstva za popunu 3 mjesta za državne službenike u skladu sa sistematizacijom, a koja su popunjena u toku 2013.godine. U skladu sa članom 33.Zakona o državnoj službi u FBiH u ministarstvu je izvršeno ocjenjivanje državnih službenika i namještenika za 2013.godinu o čemu su izdana rješenja. Uvidom u navedena rješenja konstatovali smo da je 29 uposlenih ocijenjeno kao naročito uspješni a samo jedan namještenik ocijenjen je kao uspješan.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Ministarstvo je donijelo Pravilnik o internoj kontroli a tokom 2013. godine urađene su izmjene i dopune istoga. Ovim Pravilnikom su dati opisi procesa za odobravanja troškova, planiranje, donošenje i izvršenje budžeta, način vršenja računovodstvene i finansijske kontrole (formalna i suštinska kontrola računovodstvenih dokumenata, plaćanje obaveza, kontrola rukovanja gotovim novcem), te način usklađivanja stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) i provođenja javnih nabavki. Za obavljanje poslova

internog nadzora predviđeno je formiranje Komisije za internu reviziju koja bi trebala nadgledati, pratiti i izvještavati implementaciju internih kontrolnih postupaka i donesenih procedura. Tokom 2013.godine navedena komisija nije bila formirana i stoga nije vršeno niti nadgledanje niti izvještavanje ministra. Uvidom u izmjene i dopune **Pravilnika o internim kontrolama** utvrdili smo da istim i dalje nisu obuhvaćene kontrolne aktivnosti koje se obavljaju od strane Sektora za vanjsku trgovinu, Sektora za unutrašnju trgovinu, cijene, analizu i razvoj tržišta, kao i Službe za zaštitu potrošača, niti je za isto izvršena procjena rizika i utvrđene mjere za sprečavanje neželjenih dešavanja, te nadzor i monitoring nad obavljanjem istih.

Provedenom revizijom utvrdili smo da je Ministarstvo **u značajnom dijelu postupilo po datim preporukama u revizorskom izvještaju za 2012. godinu** a da nije postupilo i **da je sistem internih kontrola nezadovoljavajući u dijelu:** kontinuiranog planiranja i nerealiziranja odobrenih sredstava za projekte, nevođenja evidencije prisustva na poslu za savjetnike i vozača ministra, kod vršenja isplata naknada po ugovoru o djelu bez priloženog izvještaja o izvršenom poslu, sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani Pravilnikom kao i kod neispunjavanja putnih naloga za korištenje službenih vozila kako je to propisano što je bilo navedeno u pismu menadžmentu.

Prema tome i dalje postoji potreba poduzimanja aktivnosti u cilju podizanja sistema internih kontrola na veći nivo.

Interna revizija

Internu reviziju Ministarstva u skladu sa kriterijima iz Pravilnika o internoj reviziji budžetskih korisnika treba vršiti Federalno ministarstvo finansija. Do završetka naše revizije nije vršena revizija u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Izvršiti izmjene i dopune postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definisanja svih kontrolnih aktivnosti u svim Sektorima ministarstva, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura;

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realizacije odluka Vlade FBiH

5. Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

5.1 Implementacija „Pravilnika o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“

„Pravilnikom o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“ (u daljem tekstu Pravilnik), donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini, propisano je da privredni subjekti odnosno vlasnici benzinskih pumpi dostavljaju pisane izjave kojima se potvrđuje da je na konkretnoj benzinskoj pumpi ugrađena mjerna oprema u skladu sa odredbama navedenog Pravilnika. Na dan 31.12.2013.godine Ministarstvu je dostavljeno 619 izjava o ispunjavanju uvjeta propisanih članovima 3. do 13. Pravilnika (na dan obavljanja konačne revizije 624). U skladu sa istim odgovorno lice u Ministarstvu vršilo je mjesečno prikupljanje izvještaja (AMN-automatsko mjerilo nivoa , XML-podaci o dnevnom prometu BP) iz sistema za nadzor, praćenje i kontrolu naftnih derivata na benzinskim pumpama (u daljem tekstu NKPND), o neurednim dostavljačima izvještavali su nadležne organe u čijoj je nadležnosti sankcionisanje. Od ukupno uvezanih benzinskih pumpi tokom 2013.godine procenat **urednog dostavljanja izvještaja** od strane benzinskih pumpa kretao se oko **60%**, broj **neurednih dostavljača izvještaja** kretao se oko **39%** dok je **1%** onih koji **nikako nisu dostavljali izvještaje**. Spisak neurednih dostavljača kao i onih koji nikako ne dostavljaju iste Ministarstvo je slalo nadležnim institucijama (koje imaju mogućnost sankcionisanja) na postupanje, tražeći od istih povratne informacije o preduzetim mjerama u skladu sa potpisanim protokolom. Potpisani **Protokol je** pravni okvir kojim su Federalno ministarstvo trgovine, Porezna uprava FBiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH i Federalna uprava za inspekcijske poslove, definisali međusobna prava i obaveze pri korištenju podataka iz baze Informacionog sistema. Istim je propisan pristup Informacionom sistemu i povezivanje sa serverom Ministarstva, bez ograničenja a u Ministarstvu je omogućena i opcija mjerenja broja ulazaka korisnika

sistema. Međutim, po evidencijama iz ministarstva može se konstatovati da se sistem nije koristio efikasno što potvrđuje mali broj ulazaka u sistem. Također iz razgovora sa odgovornim licima iz Ministarstva i uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da nije zadovoljavajući obim i brzina dostavljanja povratnih informacija o korištenju podataka sa sistema za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata od strane potpisnika Protokola. U skladu sa potpisanim Protokolom podaci su trebali biti dostavljani na isteku kalendarskog kraja tekućeg mjeseca. Ministarstvo je u više navrata slalo dopise i urgencije potpisnicima Protokola insistirajući na dostavljanju podataka o broju izvršenih inspeksijskih kontrola sa podacima o finansijskim efektima inspeksijskog nadzora. Potpisnici Protokola su nedostavljanje informacija pravdali nedovoljnim brojem zaposlenih koji bi mogao adekvatno odraditi posao u okviru zadanih rokova. U prethodnim revizijama ukazivano je na potrebu vršenja adekvatne analize aktivnosti vezanih za implementaciju navedenog Pravilnika (obzirom da je implementacija istog počela 2007. godine i da su utrošena značajna budžetska sredstva) i potrebu sačinjavanja informacije za Vladu FBiH o isplativosti projekta. Po izjavama odgovornih, uprkos naporima koje Ministarstvo ulaže, zbog neredovitog slanja povratnih informacija od strane potpisnika Protokola, informacija prema Vladi FBiH nije sačinjena. Zbog nepostupanja u skladu sa potpisanim protokolom i nemogućnosti izrade analiza benefita uvođenja sustava nadzora nad benzinskim stanicama, zbog nedobivanja povratnih informacija, postavlja se pitanje svrsishodnosti potpisanih Protokola sa Poreznom upravom (12.07.2012.g.), Federalnom upravom za inspeksijske poslove (11.10.2012.g.) i Upravom za indirektno oporezivanje (29.07.2013.g.). Potpisnici su trebali (a nisu) koristiti podatke iz informacionog sistema Ministarstva i slati povratne informacije u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zloupotrebe u prometu naftnih derivata, što je bio cilj uvođenja istoga. **Ministarstvo je trebalo izvršiti (a nije) analizu opravdanosti do sada uloženi sredstava u Informacijski sistem za nadzor i kontrolu prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama (564.444 KM za opremu-softver i hardver) kao i opravdanosti do sada uloženi sredstava u redovito održavanje sistema (199.973 KM od čega je u 2013.godini 76.968 KM), na temelju sačinjene analize izraditi informaciju prema Vladi FBiH i javnosti.**

Izvršenom revizijom implementacije softverske aplikacije informacionog sistema NKPND od strane višeg revizora za IT konstatovano je da se ne može potvrditi potpuna funkcionalnost sistema. Uočeno je da dio ugrađenih uređaja AMN generira i šalje pogrešne podatke zbog rada u ekstremnim uslovima (prazan spremnik, ekstremno visoke temperature goriva i sl.) i neprovođenja tzv. "stres testova", da nije izvršena verifikacija svih AMN uređaja od strane Zavoda za mjeriteljstvo u čijoj je nadležnosti nadzor nad radom istih.

Zbog svega navedenoga ne možemo potvrditi da je „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“ u cijelosti implementiran ni u 2013.godini, niti se može opravdati dosadašnje ulaganje budžetskih sredstava u opremu i troškove redovnog održavanja.

Potrebno je da Ministarstvo u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti kako bi se implementirao u potpunosti „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“, donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini.

Ulagati napore kako bi se postiglo da potpisani Protokoli ostvare svrhu radi koje su potpisani, a to je da se od strane potpisnika istih koriste podaci iz informacionog sistema kontrole prometa nafte i naftnih derivata Ministarstva u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zloupotrebe u prometu istih a u konačnici otkrivanje i onemogućavanje sive ekonomije i eventualnih zloupotreba u vezi neprikazivanja stvarnog stanja prometa naftnih derivata.

Izvršiti analizu vrste i uzroka grešaka koje generiše informacioni sistem i preduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se eliminisale odnosno smanjile greške sistema i na taj način podaci iz sistema bili ispravni, kompletni i upotrebljivi;

5.2 Aktivnosti vezane za programe iz djelokruga rada Ministarstva („Strategija ekonomskog razvoja FBiH“, „Market monitor“)

Temeljem odluke Vlade FBiH za nositelja aktivnosti i koordinatora izrade cjelovitog dokumenta „**Strategija ekonomskog razvoja FBiH**“ u okviru svoje djelatnosti određeno je ovo Ministarstvo. Ministarstvo je kao koordinator, u skladu sa navedenom Odlukom Vlade FBiH, krajem 2010. godine, sačinilo Informaciju o izradi „Strategije ekonomskog razvoja u FBiH“ koju je Vlada FBiH usvojila 14.12.2010. godine, bez ikakvih zaključaka. Skrećemo pažnju da Ministarstvo (kao koordinator) nije imalo sistemski pristup u izradi cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“. Na navedeno je ukazivano i u revizijama ranijih godina. Kako u prethodnom periodu, tako ni u toku 2013. godine, Ministarstvo nije poduzelo aktivnosti da se, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade FBiH i u saradnji sa ostalim ministarstvima, na vrijeme donese cjelokupna „Strategija ekonomskog razvoja FBiH“ sa Akcionim planovima za njeno provođenje. Imajući u vidu da je od donošenja Odluke Vlade FBiH o izradi iste do danas proteklo više godina, a da ista još uvijek nije završena niti je propisan način implementacije iste, ne može se potvrditi opravdanost dinamike dosadašnje realizacije „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i utroška doznačenih sredstava Ministarstvu trgovine i ostalim ministarstvima koja su bila nosioci izrade zasebnih projekata (do kraja 2010. godine ukupno je utrošeno 1.652.734 KM).

Potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzme aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i da osigura sistemski pristup prilikom realizacije usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava. Navedeno podrazumijeva usvajanje projekata i akcionih planova za njihovo provođenje od strane Parlamenta FBiH, kao i postojanje jedinstvenog načina (metodologije) odobravanja budžetskih sredstava za implementaciju istih;

Ministarstvo trgovine izradilo je **Projekat „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“**, za koji je u 2008. godini utrošeno 417.096 KM. Ministarstvo je sačinjeni Projekat dostavilo Vladi FBiH, koja ga je usvojila kao sastavni dio cjelovite „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, a isti je i od strane Parlamenta FBiH usvojen u 2009. godini. Na prijedlog Ministarstva (kao nosioca projekta), Vlada FBiH je **22.03.2012. godine** donijela Rješenje o imenovanju Radne grupe za izradu **Akcionog plana za realizaciju projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, koji čini samo dio cjelovite Strategije**. Zadatak Radne grupe je bio da u roku od 60 dana sačini Akcioni plan sa definisanim aktivnostima, ciljevima, nosiocima i rokovima za realizaciju tih aktivnosti, kao i definisanja ko je odgovoran za implementaciju pojedinih aktivnosti i na koji način će se pratiti realizacija istih. Akcioni plan za realizaciju Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“ (za period 2012. - 2015. godina) usvojen od strane Vlade FBiH zaključkom od 03.06.2013.godine. (V br. 456/13). **Imajući u vidu da je od usvajanja navedenog Projekta od strane Parlamenta FBiH prošlo više godina a da se još uvijek nije otpočelo sa implementacijom Projekta, ne može se potvrditi opravdanost utroška javnih sredstava za njegovu izradu (417.096 KM).**

Preispitati opravdanost nepoduzimanja aktivnosti na realizaciji Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, usvojenog od strane Parlamenta FBiH, kao i procijeniti mogućnosti implementiranja istog, te u skladu sa konstatovanim poduzeti dalje aktivnosti;

Uvidom u dokumentaciju vezanu za **Projekat strategija za povećanje sektorske efikasnosti izvoznokonkurentne proizvodnje CEFTA-**, konstatovali smo da je za aktivnosti vezane oko iste zadužen Sektor vanjske trgovine. Šef sektora dokumentom br. 0414-371-1.VT/13 od 21.02.2013.godine, izvjestio je ministra da navedena strategija kao Projekt nije nikada inicirana od sektora kojim isti rukovodi i da su u dilemi da li treba odustati od njegove realizacije u okviru Ministarstva, budući da na nivou BiH postoji i da je urađeno 7 sličnih projekata. Kako je u dva navedena projekta nositelj bio Federalni zavod za programiranje razvoja u Sektoru su mišljenja da je isti osposobljen za nositelja aktivnosti i u ovom Projektu a da Ministarstvo zbog složenosti i obimnosti materijala ne posjeduje odgovarajuću kadrovsku strukturu. Za realizaciju ovog Projekta na poziciji tekućih transfera u Ministarstvu je u 2012. planirano 159.438 KM koja nisu realizovana, dok su u 2013. godini planirana sredstva u iznosu od 160.000 KM koja također nisu realizovana. **U toku 2013.godine sredstva su Odlukama Vlade FBiH (30.01.2013.godine 60.000 KM i 25.10.2013.godine 100.000 KM) preraspodjelom sa ove pozicije prenesena Federalnom ministarstvu**

poljoprivrede za pokriće materijalnih troškova. Iz Ministarstva su 13.01.2014.godine uputili dopis Federalnom zavodu za programiranje razvoja u kojem ih izvještavaju da se u narednom periodu treba uputiti Vladi prijedlog izmjene odluke o odobravanju izrade Strategije ekonomskog razvoja FBiH i u okviru iste strategije CEFTA. Iako je sačinjen prijedlog izmjene odluke o odobravanju izrade Strategije ekonomskog razvoja FBiH, isti do kraja naše revizije nije razmatran od strane Vlade FBiH. Kako je od usvajanja navedenog projekta prošlo više godina, a nema pomaka u implementaciji istog, ne može se potvrditi opravdanost do sada uložених sredstava, niti se može potvrditi da su u Ministarstvu u toku revidirane godine bili aktivni i da su poduzimali radnje vezane za izradu navedene.

Po nalogu ministara 25.09.2012.godine u Ministarstvu je formirana radna grupa sa zadatkom sagledavanja ciljeva **Projekta „Market monitor“** (koji je ponuđen od strane „Mitagroup“) i mogućnosti njegove implementacije. Radna grupa je razmotrila ciljeve i mogućnosti implementacije navedenog projekta i o tome sačinila zapisnik krajem 2012.godine. Konstatovano je da je isti vrijedan pažnje i poželjan jer bi omogućio ministarstvu raspolaganje sa većim brojem informacija u oblasti cijena u tržišnim centrima na području FBiH. Radna grupa također je konstatovala da implementacija projekta zahtijeva prije svega promjenu važeće legislative. Vlada FBiH trebala bi izmijeniti Odluku o mjerama neposredne kontrole cijena određenih proizvoda i usluga od interesa FBiH, i istom odrediti proizvode od interesa za FBiH za koje bi privredni subjekti bili dužni dostavljati obavještenja o cijenama. Međutim, zaključak radne grupe je bio da u ovom trenutku ne treba podržati Projekat jer iziskuje značajna finansijska sredstva iz Budžeta FBiH ali i trgovaca, a efekti njegove primjene su upitni sa stanovišta dobrobiti potrošača i sa stanovišta praćenja cijena od strane ministarstva i drugih institucija i korisnika podataka. Radna grupa je bila mišljanja da ne postoji mogućnost u uslovima slobodnog formiranja cijena, ugrađivanja posebnih odredbi u legislativi kojim bi se nametnula obaveza tržišnim centrima da na dnevnoj bazi dostavljaju podatke o cijenama svih proizvoda a što bi predstavljalo „input“ za market monitor. Pored ovakvog stava i preporuke radne grupe i činjenici da nije planiran godišnjim Planom rada ministarstva za 2013.godinu (naknadno je izvršena dopuna plana), u ministarstvu su za ovaj projekat u 2013.godini planirana sredstva na poziciji 821300- nabavka opreme za projekat 200.000 KM i na poziciji 821500-nabavka softvera za projekat „Market monitor“ 250.000 KM. Unutarnjom preraspodjelom, u skladu sa rješenjem ministarstva finansija 30.01.2013.godine, sa pozicije nabavke opreme za „Market monitor“ prebačeno je 40.000 KM. Tokom 2013.godine projekat nije niti započeo i ništa od planiranih sredstava nije realizovano. Obzirom na naprijed navedeno ne možemo potvrditi da su od strane ministarstva postupili u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH jer prije planiranja projekta nisu izradili analize očekivane dobrobiti, efekte primjene kao i troškove vezane uz isti .

Prije pokretanja Programa iz domena rada ministarstva, potrebno je izraditi analize očekivane dobrobiti, analizu efekata njegove primjene kao i očekivanih troškova vezanih uz projekat, pa tek nakon takve analize pristupiti izradi akcionih planova;

Na temelju kvalitetnih i opsežnih analiza i realne procjene planirati finansijska sredstva u budžetu za Projekte planirane godišnjim programom rada. Po pokretanju projekta redovito izvještavati Vladu i javnost o dinamici realizovanja sredstava odobrenih budžetom za planirane projekte i na taj način vršiti pravdanje uložених sredstava.

6. Izvršenje budžeta

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2013. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od **1.445.742 KM** što predstavlja **73 %** od 1.971.488 KM budžetom odobrenih sredstava za fiskalnu 2013. godinu. U odnosu na odobreni budžet, najveći dio **nerealizovanih sredstava (82%)** odnosi se na planirane kapitalne izdatke (za nabavku opreme za ministarstvo i opreme i softvera za projekat „Market monitor“ i softvera za nadzor prometa naftnih derivata putem AMN opreme). Rashodi i izdaci za obavljanje aktivnosti Ministarstva vezanih za Projekte iz djelokruga rada Ministarstva, planirane Programom rada Ministarstva („Strategija CEFTA“, „Market monitor“), nisu planirani u realnom iznosu što nije u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, jer zahtjevi za odobravanje Budžetskih sredstava nisu utemeljeni na kvalitetnim analizama koje bi na transparentan način pokazale očekivane efekte i koristi kao i troškove vezane uz implementaciju istih. Zbog navedenoga se (kao i u prethodnom periodu), sredstva planirana budžetom za 2013.godinu (160.000 KM za strategiju CEFTA i 450.000 KM za „Market monitor“) nisu realizovala, već su

preraspodjeljena za druge namjene i na druga ministarstva. Od odobrenog budžeta za nabavku stalnih sredstva u iznosu od 500.000 KM, realizovano je samo 88.877 KM i to 86.112 KM za nabavku službenog vozila i 3.888 KM za nabavku klima uređaja i računara što je samo 36% od plana. Dio sredstava u iznosu od 40.000 KM (sa pozicije nabavka opreme za projekt „Market monitor“) i 20.000 KM sa pozicije izrade softvera i projekta za pumpe 20.000 KM, unutarnjom preraspodjelom, po odobrenju Federalnog ministarstva finansija (rj. nr.06-14-547/13 od 30.01.2013.g.) preraspodjeljen je za osiguranje nedostatnih sredstava na poziciji nabavka opreme (sredstva na toj poziciji odobrena budžetom za 2013.god. iznosila su 30.000 KM), za nabavku službenog automobila za ministarstvo. Na poziciji izdataka za izradu softvera za Projekat „Market monitor,„ ostalo je nerealizovano 250.000 KM.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 69,1 %, izdaci za materijal i usluge 20,6 %, nabavka stalnih sredstava 6,1 % i sufinansiranje rada udruženja potrošača 4,2 %.

Pregled rashoda budžeta dat je u Prilogu br. 1 Izvještaja.

Rashode i izdatke za obavljanje aktivnosti iz djelatnosti Ministarstva potrebno je planirati u realnom iznosu u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH i Instrukcijama Federalnog ministarstva finansija, odnosno za aktivnosti koje će biti i realizovane u godini za koju se odobrava budžet a proračunske zahtjeve temeljiti na kvalitetno urađenim analizama troškova i očekivanih koristi.

6.1 RASHODI, IZDACI I FINANSIRANJA

6.1.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Izdaci za bruto plaće i naknade uposlenika za 2013.godinu iskazani su u iznosu od 999.284 KM, a manji su za 44.834 KM u odnosu na prethodnu godinu. Provedenom revizijom konstatovano je da se obračun plaća i naknada uposlenika ne vrši na osnovu potpunih podataka o prisustvu na radu. Uspostavljena evidencija koja služi kao osnov za obračun plaća i naknada uposlenika nije cjelovita i ne daje potpune podatke za sve uposlene jer za savjetnike i vozača ministra ne postoji pisana evidencija o prisustvu na radu kao što postoji za sve ostale. Savjetnici ministra i vozač ministra su uposlenici Ministarstva za koje je također potrebno voditi dnevne evidencije prisustva na radu i koji kao i svi uposleni trebaju vlastitim potpisom nedvosmisleno potvrditi svoje prisustvo na radu. Rukovodstvu je poznato da postupanje na navedeni način nije ispravno, ovaj propust se ponavlja više godina i na isti je ukazivano i prethodno provedenim revizijama.

Uspostaviti cjelovitu evidenciju prisustva na radu za sve uposlenike koja se ovjerava vlastitim potpisom i kontroliše od strane ovlaštenih osoba, kako bi se obezbjedila kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima

6.1.2 Izdaci za materijal i usluge

6.1.2.1 Izdaci za putne troškove

U 2013.godini izdaci za putne troškove iskazani su u iznosu od 31.499 KM od čega su dnevnice u zemlji 17.242 KM, troškovi smještaja u zemlji 8.110 KM, dnevnice u inostranstvu 3.485 KM i troškovi smještaja u inostranstvu 1.750 KM.

Izdaci su nastali po putnim nalogima za službena putovanja koje odobrava sekretar Ministarstva. Nalozi su formalno pravilno popunjeni, međutim u značajnoj mjeri putovanja se vrše neradnim danima ili u dane vikenda (cca. 3.601 KM). Službena putovanja ministra u inostranstvo odobravao je sekretar Ministarstva a da prethodno nije pribavljena saglasnost Premijera Vlade kako je naloženo Zaključkom Vlade br. V. 1141/2011 od 20.10.2011.godine.

Putnim nalogima za koje je to bilo potrebno (putovanja u inostranstvo), nisu priloženi pozivi za putovanja a određeni izvještaji o obavljenom putovanju (na nalogima je najčešće navedeno „prisustvo sastancima“) ne dokazuju svrhu putovanja za potrebe obavljanja redovnih poslova na način kako je uređeno važećim propisima za priznavanje ovih troškova. Na ove propuste ukazano je u reviziji za 2012.godinu u pismu menadžmentu, dane su preporuke po kojima Ministarstvo nije postupilo.

Službena putovanja, obračun i isplatu putnih troškova vršiti na osnovu kompletne dokumentacije koja nedvosmisleno dokazuje da je putovanje obavljeno za potrebe redovne djelatnosti kako je uređeno važećim propisima za priznavanje ovih troškova u skladu sa čl.6 stavak 1. Pravilnika o obračunu i načinu popunjavanja putnih naloga .

6.1.2.2 Izdaci po osnovu ugovora o djelu

U revidiranoj godini izdaci po osnovu ugovora o djelu iznosili su 10.360 KM. Ministarstvo je za potrebe Kabineta ministra i ostalih organizacijskih jedinica zaključilo ugovor o djelu u iznosu 3.000 KM za period od 01.03.-30.04.2013.godine, za obavljanje poslova usmenog prevođenja i prevođenja pisanih tekstova na engleski i sa engleskog jezika na jedan od službenih jezika u FBiH kao i poslove lektorisanja zakona, propisa, općih akata, analiza, izvještaja i drugih pisanih materijala na službenim jezicima u FBiH, odnosno BiH. Za iste poslove, sa istom osobom je zaključen i ugovor za angažman u periodu od 01.10.-30.11.2013.godine na iznos naknade 3.000 KM. Nije dokumentovano da je angažovano lice izvršilo posao, te se ne može potvrditi opravdanost nastalog izdatka u visini 6.000 KM (7.066 KM bruto). Napominjemo da je isto lice bilo angažovano za identične poslove u 2012.godini i da je za obavljene poslove, bez izvještaja o obavljenim poslovima, isplaćen ukupan iznos za navedeni period u iznosu od 12.000 KM (14.132 KM bruto). Također, nije dokumentovano na koji način je izvršen odabir za obavljanje posla, nije dokumentovano da izvršitelj posla ima kvalifikacije za obavljanje povjerenog posla i nije sačinjen izvještaj o urađenom poslu. Zbog toga se ne može potvrditi opravdanost i visina iskazanog troška za navedene namjene.

Za obavljanje poslova unošenja, koordinacije i logičke promjene baze podataka u softverskoj aplikaciji za praćenja prometa naftnih derivata na benzinskim pumpama u FBiH putem računarskog sistema, zaključen je ugovor o djelu 02.08.2013.godine (za period od 01.08.-31.08.2013.godine) uz naknadu od 1.500 KM. Izvršilac posla je podnio izvještaj o obavljenom poslu u kojem se navodi, između ostalog, da je svakodnevno vršio provjeru ispravnosti komponenti hardvera i softvera i vršio komunikaciju sa serviserima u slučaju kada su dostavljeni pogrešni podaci ili se uopće ne dostavljaju, da je vršio provjeru podataka pristiglih sa benzinskih pumpi koji se odnose na količinu nafte u spremniku i kvalitet goriva. Isto lice bilo je angažovano za identične poslove i u prethodnim godinama (2011. i 2012. godini, 3 ugovora po 2.000 KM, ukupno 6.000 KM neto). Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, obavljani poslovi spadaju u djelokrug rada Odsjeka za analizu tržišta pa se prema tome ne može potvrditi opravdanost i visina iskazanog troška za navedene namjene.

Ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, te osigurati da se dostavljaju izvještaji o izvršenom poslu, kao osnova za isplatu naknade.

7. Imovina, obaveze i izvori sredstava

Na dan 31.12.2013.godine, u finansijskim izvještajima Ministarstva iskazana je ukupna imovina u iznosu od 632.791 KM. Nabavna vrijednost stalnih sredstava je iznosila 900.062 KM, ispravka vrijednosti 540.296 KM i sadašnja vrijednost stalnih sredstava 359.766 KM. Novčana sredstva iznosila su 2.581 KM, kratkoročni plasmani 78.075 KM, finansijski obračunski odnosi sa povezanim jedinicama 192.369 KM, ukupne obaveze 198.554 KM, te izvori sredstava 359.766 KM.

Bilans stanja na dan 31.12.2013.godine dat je u Prilogu br. 2 izvještaja

7.1. VANBILANSNA EVIDENCIJA, PODNESENE TUŽBE I IZVRŠNA SUDSKA RJEŠENJA

Prema prezentovanim podacima iz pomoćne evidencije Ministarstva ,od ukupnih obaveza po osnovu tužbi iz radnog odnosa u iznosu od 388.476 KM , na obaveze po osnovu pravomoćnih izvršnih sudskih rješenja odnosi se 207.223 KM a na potencijalne obaveze po tužbama iz radnog odnosa koje su nepravomoćne odnosi se 181.253 KM. Do 31.12.2013.godine od 207.223 KM pravomoćnih sudskih rješenja isplaćeno 169.928 KM a neisplaćeni ostatak na dan 31.12.2013.godine u iznosu od 36.284 KM ostalo je kao potencijalna obaveza. koju je u skladu sa Instrukcijom o načinu evidentiranja obaveza po pravomoćnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima **trebalo evidentirati izvanbilansno**. Uvidom u obrasce finansijskih izvještaja konstatovano je da je Ministarstvo iste predalo na obradu u AFIP već 21.02.13.godine. U

izvještajima nisu evidentirane naprijed navedene obaveze, niti su u tekstualnom dijelu Izvještaja iste iskazane kao potencijalne obaveze.

U skladu sa Instrukcijama za izradu DOB-a za period 2014.-2016.godine, Ministarstvo je izvršilo procjenu i planiralo potrebna sredstva po pravomoćnim sudskim presudama za 2014.godinu (60.016 KM) kroz poseban program.

Poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu u FBiH i Instrukcijom o načinu evidentiranja obaveza po pravomoćnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima, izvršilo knjigovodstveno evidentiranje obaveza po pravosnažnim izvršnim sudskim rješenjima vanbilansno u cilju istinitog i tačnog prikazivanja obaveza i realnog planiranja njihovog izmirenja.

8. Primjena Zakona o javnim nabavkama BiH

Tokom 2013.godine Ministarstvo je provelo osam (8) postupaka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, od kojih je 3 direktnim sporazumoma i 5 konkurentskim zahtjevom uz dodatnu obavještenje. U skladu sa zakonom formirana je komisija za provođenje postupaka javnih nabavki, usvojen je Plan nabavki robe i vršenja usluga 13.02.2013.godine sa dopunom u novembru 2013 godine. Izvršili smo reviziju dokumentacije vezane za nabavke kancelarijskog materijala ,tiskanica,sitnog inventara (12.700 KM), goriva (20.100KM), usluga servisiranja računarske opreme (5.200 KM),usluge osiguranja vozila (5.200 KM), nabavka klima uređaja (3.000 KM), usluga servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata (nije završen tender toku 2013.god), te usluga servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova službenih automobila (nije završen tender u toku 2013.god.) i konstatovano je sljedeće:

za nabavke **usluga servisiranja i održavanja računarske opreme,kopira i fax aparata** u toku septembra 2013.godine pokrenut je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda. Procijenjena vrijednost nabavke iznosila je 5.200 KM. Pristigle su 4 ponude od kojih je ponuda ponuđača „LIBAR“d.o.o. iz Mostara odbijena kao nepotpuna. Navedeno preduzeće je uložilo blagovremeno prigovor koji je odbačen kao neutemeljen, zbog dostavljanja nepotpune tenderske dokumentacije, nakon čega je isto podnijeli žalbu Uredu za razmatranje žalbi. Postupak je obustavljen, a kompletna dokumentacija vezana za ovu nabavku je proslijeđena Uredu za razmatranje žalbi, koji se očitovao 03.12.2013.godine usvajanjem žalbe preduzeća „LIBAR“. Ured smatra da Ministarstvo nije pravilno provelo postupak predmetne nabavke, jer nije pravilno utvrdilo činjenično stanje te da je počinilo bitne povrede prilikom izbora najpovoljnijeg ponuđača, a kao rezultat **napravnog, nezakonito sačinjenog konkurentskog zahtjeva**. Usvajanjem žalbe postupak je poništen u cijelosti. Dobavljač usluga servisiranja računarske opreme, kopir i fax aparata u 2013.godini nije bio odabran.

Usluge servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova za službene automobile Ministarstvu je tokom 2012.godine pružalo preduzeće „CRO AUTO“ d.o.o. Mostar sa kojim je ugovor istekao 28.08.2012.godine. U skladu sa Planom javnih nabavki Ministarstvo je u toku 2013.godine pokrenulo otvoreni postupak procijenjene vrijednosti nabavke 20.200 KM. Sačinjena je tenderska dokumentacija na koju je preduzeće „Hercegovina-Auto“ export-import d.d. Mostar izjavilo prigovor koji je i usvojen od strane komisije za javne nabavke. Tenderska dokumentacija je dopunjena o čemu je poslana obavjest dobavljačima koji su učestvovali na tenderu. Komisija je pristupila analizi dokumentacije priložene uz ponude radi provjere validnosti i konstatovala da su dvije ponude (od ukupno 4 pristigle) neprihvatljive i kao takve su odbačene. U skladu sa članom 12. Zakona o javnim nabavkama u BiH,tender je poništen (broj ponuda manji od tri i ne osigurava stvarnu konkurenciju). Donesena je odluka o poništenju, a u 9 mjesecu 2013.godine pokrenut je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda. Javila su se 4 ponuđača a nakon izjave prigovora (dopuštenog i blagovremenog) od strane preduzeća „M.R.M“ export-import Ljubuški, komisija je u cijelosti uvažila prigovor i poništila tendersku dokumentaciju. Prigovor se odnosio na propust ugovornog organa da navede stavku odobravanja popusta. Kako su propust u tenderskoj dokumentaciji utvrdili nakon otvaranja ponuda (istekom roka za podnošenje ponuda), to je predstavljalo bitnu povredu postupka nabavke pa je u skladu sa članom 12. Zakona o javnim nabavkama isti poništen. Na poništenje postupka preduzeće „M.R.M“ export-import Ljubuški je izjavilo žalbu Uredu za razmatranje žalbi koje je naložilo obustavu postupka i dostavu cjelokupne dokumentacije vezane za tender. Do kraja 2013.godine Ministarstvo nije u skladu sa zakonom odabralo dobavljača za usluge opravki i servisiranja službenih

automobila. Uvidom u zapisnik o radu komisije (01-14-411-2-3-1217/13 od 09.10.2013.god.) koji je komisija za javne nabavke sačinila, konstatovano je da je ista radila tokom radnog vremena (što je potvrđeno zapisnikom), a što nije u skladu sa Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela koji u članu 4. izričito navodi da se naknada može ostvariti za rad obavljen nakon radnog vremena.

Revizijom dokumentacije vezane za ove tendere, stiče se utisak da se kod izrade tenderske dokumentacije nije prilazilo sa dovoljno pažnje i odgovornosti zbog čega su se dešavali prigovori i poništavanja tendera od strane Ureda za razmatranje žalbi i nisu odabrani dobavljači za usluge servisiranja i održavanja računarske opreme, kopir i fax aparata, te usluga servisiranja, opravke, održavanja i ugradnje rezervnih dijelova službenih automobila a za koje je tokom 2013.godine utrošeno ukupno 19.588 KM.

Tendersku dokumentaciju pripremati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH. Izradi iste prilaziti sa više pažnje i odgovornosti kako bi se izbjegli prigovori i propusti zbog kojih se obaraju tenderi zbog čega se tokom cijele godine ne može odabrati dobavljač za gore navedene tražene robe.

9. Komentar

U ostavljenom vremenu Federalno ministarstvo trgovine, dopisom br. 01-14-1251-1/13 od 13.05.2014.godine, očitovao se na dostavljeni Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog ministarstva trgovine za 2013.godinu. U očitovanju je dat komentar na dio nalaza i preporuka iz Nacrta izvještaja kao i na dio osnove za izražavanje mišljenja. Dati komentari kao i dio dostavljene dokumentacije ne daju dodatna obrazloženja već samo potvrđuju ono što je već bilo navedeno u Nacrtu izvještaja. Zbog naprijed navedenoga Nacrt izvještaja smatramo konačnim.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Vođa tima:

Dubravka S.Barbarić, dipl.oec.

Član tima:

Mujesira Cocalić, dipl.oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja ministarstva za 2013.godinu konstatovali smo određene propuste i nepravilnosti a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

Izvršiti izmjene i dopune postojećeg Pravilnika o internim kontrolama u dijelu definisanja svih kontrolnih aktivnosti u svim Sektorima ministarstva, utvrđivanja rizika za iste, kao i vršenja nadzora nad provođenjem pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura,

poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka, dosljedne primjene zakona i ostalih propisa i realizacije odluka Vlade FBiH,

potrebno je da Ministarstvo u skladu sa nadležnostima i ovlaštenjima, poduzme aktivnosti kako bi se implementirao u potpunosti „Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH“, donesenim u skladu sa članom 12. Zakona o unutrašnjoj trgovini,

ulagati napore, kako bi se postiglo da potpisani Protokoli ostvare svrhu radi koje su potpisani, a to je da se od strane potpisnika istih koriste podaci iz informacionog sistema kontrole prometa nafte i naftnih derivata Ministarstva u svrhu kontrole prometa i poboljšanja naplate javnih prihoda, suzbijanje carinskih i poreskih prevara i onemogućavanja zloupotrebe u prometu istih a u konačnici otkrivanje i onemogućavanje sive ekonomije i eventualnih zloupotreba u vezi neprikazivanja stvarnog stanja prometa naftnih derivata,

izvršiti analizu vrste i uzroka grešaka koje generira informacijski sistem i preduzeti adekvatne aktivnosti kako bi se eliminisale odnosno smanjile greške sistema i na taj način podaci iz sistema bili ispravni, kompletni i upotrebljivi,

potrebno je da Ministarstvo, u skladu sa nadležnostima datim Odlukom Vlade i u saradnji sa Vladom FBiH i ostalim ministarstvima, poduzme aktivnosti na izradi cjelovitog dokumenta „Strategije ekonomskog razvoja FBiH“, kao i da osigura sistemski pristup prilikom realizacije usvojenih projekata koji čine navedenu Strategiju, od strane zaduženih ministarstava. Navedeno podrazumijeva usvajanje projekata i akcionih planova za njihovo provođenje od strane Parlamenta FBiH, kao i postojanje jedinstvenog načina (metodologije) odobravanja budžetskih sredstava za implementaciju istih,

preispitati opravdanost nepoduzimanja aktivnosti na realizaciji Projekta „Razvoj trgovine i domaćeg tržišta u FBiH“, usvojenog od strane Parlamenta FBiH, kao i procijeniti mogućnosti implementiranja istog, te u skladu sa konstatovanim poduzeti dalje aktivnosti,

prije pokretanja Programa iz domena rada ministarstva, potrebno je izraditi analize očekivane dobrobiti, analizu efekata njegove primjene kao i očekivanih troškova vezanih uz projekat, pa tek nakon takve analize pristupiti izradi akcionih planova,

na temelju kvalitetnih i opsežnih analiza i realne procjene planirati finansijska sredstva u budžetu za Projekte planirane godišnjim programom rada. Po pokretanju projekta redovito izvještavati Vladu i javnost o dinamici realizovanja sredstava odobrenih budžetom za planirane projekte i na taj način vršiti pravdanje uloženi sredstava,

rashode i izdatke za obavljanje aktivnosti iz djelatnosti Ministarstva potrebno je planirati u realnom iznosu u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u FBiH i Instrukcijama Federalnog ministarstva finansija, odnosno za aktivnosti koje će biti i realizovane u godini za koju se odobrava budžet a proračunske zahtjeve temeljiti na kvalitetno urađenim analizama očekivanih troškova i očekivanih koristi,

uspostaviti cjelovitu evidenciju prisustva na radu za sve uposlenike koja se ovjerava vlastitim potpisom i kontrolise od strane ovlaštenih osoba, kako bi se obezbjedila kontrola i pravilan obračun plaća i pripadajućih naknada sukladno zakonskim propisima,

službena putovanja, obračun i isplatu putnih troškova vršiti na osnovu kompletne dokumentacije koja nedvosmisleno dokazuje da je putovanje obavljeno za potrebe redovne djelatnosti kako je uređeno važećim propisima za priznavanje ovih troškova u skladu sa čl.6 stavak 1. Pravilnika o obračunu i načinu popunjavanja putnih naloga,

ugovore o djelu zaključivati samo za poslove koji nisu definisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, te osigurati da se dostavljaju izvještaji o izvršenom poslu, kao osnova za isplatu naknade, poduzeti aktivnosti kako bi se u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu u FBiH i Instrukcijom o načinu evidentiranja obaveza po pravomoćnim presudama i sudskim izvršnim rješenjima izvršilo knjigovodstveno evidentiranje obaveza po pravosnažnim izvršnim sudskim rješenjima vanbilansno u cilju istinitog i tačnog prikazivanja obaveza i realnog planiranja njihovog izmirenja, tendersku dokumentaciju pripremati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH. Izradi iste prilaziti sa više pažnje i odgovornosti kako bi se izbjegli prigovori i propusti zbog kojih se obaraju tenderi zbog čega se tokom cijele godine ne može odabrati dobavljač za gore navedene tražene robe.

IV. PRILOG
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Pregled rashoda budžeta za 2013. godinu Federalnog ministarstva trgovine

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A. Tekući rashodi (1+2+3+4+5)	1.471.488	1.440.864	1.356.865	114.623	92,2
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.011.988	955.330	913.163	98.825	90,2
Bruto plaće i naknade	886.666	843.847	811.774	74.892	91,6
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	125.322	111.483	101.389	23.933	80,9
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	93.100	88.788	86.121	6.979	92,5
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	305.400	327.146	297.443	7.957	97,4
Putni troškovi	33.500	28.761	31.499	2.001	94,0
Izdaci za energiju					
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	39.500	38.580	39.259	241	99,4
Nabavka materijala i sitnog inventara	19.100	15.882	17.199	1.901	90,0
Izdaci za usluge prevoza i goriva	26.300	25.321	25.285	1.015	96,1
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine					
Izdaci za tekuće održavanje	19.700	28.798	19.588	112	99,4
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	9.000	7.431	6.820	2.180	75,8
Ugovorene i druge posebne usluge	158.300	182.373	157.793	507	99,7
4. Tekući transferi	61.000	69.600	60.138	862	98,6
Tekući transferi drugim nivoima vlasti					
Tekući transferi pojedincima					
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	61.000	69.600	60.138	862	98,6
Subvencije javnim preduzećima					
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
Subvencije finansijskim institucijama					
Tekući transferi u inostranstvo					
Drugi tekući rashodi					
5. Izdaci za kamate i ostale naknade					
Kamate na pozajmice primljene kroz državu					

Izdaci za inostrane kamate					
Kamate na domaće pozajmljivanje					
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
B. Kapitalni izdaci (6+7)	500.000	122.111	88.877	411.123	17,8
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	500.000	122.111	88.877	411.123	17,8
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
Nabavka građevina					
Nabavka opreme	250.000	72.386	88.877	161.123	35,6
Nabavka ostalih stalnih sredstava					
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	250.000	49.725		250.000	0,0
Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
7. Kapitalni transferi					
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi javnim preduzećima					
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
C. Ostale isplate (8)					
8. Izdaci za finansijsku imovinu					
Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica privatnim preduzećima i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
D. Tekuća rezerva					
RASHODI (A+B+C+D):	1.971.488	1.562.975	1.445.742	525.746	73,3

Bilans stanja Federalnog ministarstva trgovine na dan 31.12.2013. godine

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročnapotraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	349.776	273.025	97,4
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	2.651	2.581	97,4
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	1.369		
4.Kratkoročni plasmani	78.075	78.075	100,0
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	267.681	192.369	71,9
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	433.816	359.766	82,9
9.Stalna sredstva	886.748	900.062	101,5
10.Ispravka vrijednosti	452.932	540.296	119,3
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	433.816	359.766	82,9
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA:	783.592	632.791	80,8

C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	275.305	198.554	72,1
19.Kratkoročne tekuće obaveze	192.625	119.923	62,3
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema djelatnicima	82.680	78.631	95,1
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja			

D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)			
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	508.287	434.237	85,4
28.Izvori stalnih sredstava	433.816	359.766	82,9
29.Ostali izvori sredstava			
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	74.471	74.471	100,0
UKUPNO PASIVA:	783.592	632.791	80,8

Ministar Milorad Bahilj, usvojio je finasijske izvještaje Federalnog ministarstva trgovine za 2013.godinu, 12.02.2014.godine